

Munkabértől eltérő juttatási formák

A munkabér három rétegének tisztázása után, foglalkozni kell az egyéb juttatásokkal, hisz manapság ezek is döntő tényezők lehetnek a munkavállalók "megszerzésében", illetve megtartásában. Ezeket később tételesen is részletezi a kiadvány, ám ha a humán erőforrással kapcsolatos ráfordításainkat szeretnénk számba venni, célszerű itt, a bért követően rendszerezni őket.

A közelmúlt egyik legfontosabb adózási témája a 2019. évi cafeteria-változás volt. Ebben a kiadványban a következő irányelv mentén haladunk a 2019. évi szabályozás bemutatásában:

- adómentesen adható juttatások,
- a kedvező és speciális adózással adható juttatások,
- bérként adózó, ám munkabérnek nem minősülő juttatási formák.

Látható, hogy a fenti csoportképzés nem adózástechnikai szempontok alapján történt, inkább menedzsment szemléletű. A kiadvány célja olyan juttatási formák számbavétele is, melyek a hétköznapiakban gyakoriak, ám törvény külön nem nevesíti őket.

Frissítve: 2021.12.31.

I. Adómentes juttatások

A munkaviszonnyal kapcsolatosan felmerülő adómentes juttatásokat az Sza törvény 1. számú mellékletének 8., 9. pontjaiban találjuk meg.

Kiemelendő ezek közül a jogszabály által előírt használatra tekintettel juttatott védőeszközök. Itt a legtöbbször a szemüveg jelenti a problémát. Röviden úgy foglalthatnánk össze a vonatkozó szabályokat, hogy ha a szem a munkakörből fakadóan mechanikai sérülés veszélyének van kitéve, akkor a védőszemüveg egyértelműen adómentesen adható, sőt kötelező. A képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről szóló 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet szabályozza, hogy mikor, hogyan szükséges irodai alkalmazottjainknak szemüveget biztosítani. Ezzel kapcsolatban kiemelendő, hogy a szabályozás a lencsére helyezi a hangsúlyt, így a kiemelkedően nagy értékű kerettel egy adóellenőrzés során problémák lehetnek. A szakirodalom néha a szükséges,

Frissítve: 2021.12.31.

legolcsóbb keretet említi, ami egy ilyen tág piacon nehezen értelmezhető.

II. Adózott juttatások

E fejezet még mindig a bérnél alacsonyabb adóterhet viselő juttatási formákról szól, ezek jelentik ugyanakkor a legnagyobb adóterhelést a kifizetőre.

Megismerésükhöz az Szja tv. 70. §-át kell szemügyre venni. Itt rendelkezik a jogalkotó az egyes meghatározott juttatásokról. Ezek közös jellemzője, hogy a kifizetőnek a juttatás pénzben kifejezett értékének 1,18-szorosa után 15% személyi jövedelemadó és 17,5% szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettsége van.

Ezen juttatások közös jellemzője, hogy nem pénzben kerülnek átadásra. Olykor azonban már az egy személyre jutó rész, vagy a juttatásban részesülő személy sem egyértelműen meghatározható, vagy éppen jogviszony hiányában a juttató nem volna képes az adót a jövedelmet szerzőtől levonni, esetleg ez nem is volna életszerű.

Az Szja tv. szerint definiált egyes meghatározott juttatások a következők:

Frissítve: 2021.12.31.

1. A hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó étkezés vagy más szolgáltatás révén a magánszemélynek juttatott adóköteles jövedelem.

A hivatali, üzleti utazást, a kiküldetést és a külföldi kiküldetést az Szja. tv. definiálja. Általánosságban elmondható, hogy ha a dolgozó számlával elszámol a munkahelyén, akkor nem keletkezik adóköteles bevétele az ésszerűen felmerülő költségei után. Így például az utazási költsége, a szállásdíja után sem. Utóbbi esetben a szállás általában magába foglalja a reggelit is, mely szintén adómentes. A dolgozó által hozott számlák elszámolásakor mindig szem előtt kell tartani az Szja tv. 3. számú mellékletének I. 17. pontját, mely szerint a magánszemély jövedelmének minősül a megtérített összeg, ha az utazásra vonatkozó dokumentumok és körülmények (szervezés, reklám, hirdetés, útvonal, úti cél, tartózkodási idő, a tényleges szakmai és szabadidőprogram aránya stb.) valós tartalma alapján, akár közvetve is megállapítható, hogy az utazás csak látszólagosan hivatali, üzleti. A napidíj kapcsán fontos megjegyezni, hogy a külföldi kiküldetéshez kapcsolódó napidíj a törvényben rögzített értékhatárig adható csak adómentesen, míg a belföldi, általában adott napidíj

Frissítve: 2021.12.31.

munkabéreként adóköteles jövedelem. Amennyiben belföldi kiküldetés esetén nem napidíjat adunk, hanem számla alapján térítjük az étkezést, akkor egyes meghatározott juttatásként adózik.

2. A kifizető tevékenységének ellátása érdekében biztosított helyi és távolsági távbeszélő-szolgáltatás, mobiltelefon-szolgáltatás, továbbá az internet-protokollt alkalmazó beszédcélú adatátvitel-szolgáltatás (az előbbi szolgáltatások együtt: telefonszolgáltatás) magáncélú használata címén meghatározott adóköteles jövedelem. A telefonszolgáltatás magáncélú használata címén adóköteles jövedelem: a kifizetőt a juttatás, szolgáltatás miatt terhelő kiadásokból

- a forgalomarányos kiadások tételes elkülönítésével és a nem forgalomarányos kiadásoknak a forgalomarányos kiadások magáncélú hányada értékével meghatározott magáncélú használat értékének, vagy a kifizető választása szerint a kiadások 20%-ának, illetve – ha magáncélú telefonhasználat

elkülönítése nem lehetséges – a kiadások 20%-ának,

- ha a kifizető a szolgáltatás nyújtója, a magáncélú használat szokásos piaci értékének vagy az összes használat szokásos piaci értéke 20%-ának a magánszemély által meg nem térített része.

E rendelkezést célszerű összevetni az Áfa tv. 124. § (3) bekezdésével, hiszen áfa levonási tilalom is kapcsolódik hozzá. Mindez a gyakorlatban azt jelenti, hogy vagy elkülönítik a dolgozók magán és céges hívásait (pl. valamilyen híváskezdeményezés előtt beüthető azonosítóval, mellyel a rendszer dokumentálja a két típusú hívások hosszát), vagy 20%-os magánhasználatot vélelmeznek, mely után megfizethető az adó. Ez utóbbi esettel megspórolható az adminisztráció, illetve az informatikai fejlesztések, ezért a gyakorlatban ez a módszer elterjedtebb.

3. Egyes meghatározott juttatásnak minősül az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló törvény előírásai szerint célzott szolgáltatásra – kivéve a kiegészítő önszegélyező szolgáltatásra – befizetett összeg.

Frissítve: 2021.12.31.

Az önkéntes egészségpénztárba és az önkéntes nyugdíjpénztárba, valamint az önkéntes önszegélyező pénztárba célzott szolgáltatásra történő befizetés, illetve a munkáltatói támogatói adomány részletszabályai meglehetősen összetettek, így ha ilyen juttatási formával kívánják a dolgozókat motiválni, célszerű előtte szakemberhez, vagy a kiszemelt pénztárhoz fordulni további információkért. A korábban alkalmazott módszer, mely szerint szja és eho fizetése mellett egyszerűen átutalták a pénzt a dolgozók pénztárába 2019-től már nem működik, ugyanis ekkor a juttatás már munkabéreként adózik.

4. A munkáltató által a szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő magánszemély, kötelező szakmai gyakorlaton lévő hallgató, duális képzésben hallgatói munkaszerződés alapján részt vevő hallgató részére azonos feltételekkel és módon ingyenesen vagy kedvezményesen átadott termék, nyújtott szolgáltatás révén juttatott adóköteles bevétel.
5. Az évi egy alkalommal – az erre vonatkozó nyilvántartás vezetése mellett – csekély értékű ajándék révén juttatott adóköteles jövedelem.

Csekély értékű ajándéknak minősül a jogszabály szerint a minimálbér 10%-át meg nem haladó értékű termék, szolgáltatás.

6. Reprezentáció és üzleti ajándékok juttatása alapján meghatározott jövedelem azzal, hogy a jövedelem meghatározásánál figyelmen kívül kell hagyni az e törvény előírásai szerinti adómentes juttatásokat.

Reprezentáció a jogszabály szerint a juttató tevékenységével összefüggő üzleti, hivatali, szakmai, diplomáciai vagy hitéleti rendezvény, esemény keretében, továbbá az állami, egyházi ünnepek alkalmával nyújtott vendéglátás (étel, ital) és a rendezvényhez, eseményhez kapcsolódó szolgáltatás (utazás, szállás, szabadidőprogram stb.) azzal, hogy az előzők nem minősülnek reprezentációnak, ha a juttatásra vonatkozó dokumentumok és körülmények (szervezés, reklám, hirdetés, útvonal, úti cél, tartózkodási hely és idő, a tényleges szakmai, illetve hitéleti program és a szabadidőprogram aránya stb.) valós tartalma alapján a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme akár közvetve is megállapítható. Üzleti ajándék pedig a juttató tevékenységével összefüggő üzleti, hivatali, szakmai, diplomáciai vagy hitéleti kapcsolatok keretében adott ajándék (ingyenesen vagy kedvezményesen

adott termék, nyújtott szolgáltatás, valamint a kizárólag erre szóló utalvány). Itt is fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az Áfa tv. szerint az étel-ital áfája nem levonható. Vagyis jelen esetben adóalapként a bruttó összeg 1,18-szorosával kell kalkulálni.

7. Az olyan adómentesnek, üzleti ajándéknak nem tekinthető üzletpolitikai (reklám) célú juttatás, amely nem tartozik a szerencsejáték szervezéséről szóló törvény hatálya alá, azzal, hogy a kifizető rosszhiszemű vagy jogszerűtlen eljárása esetén a kiszabható mulasztási bírság az adóalap 50%-a.
8. Az olyan ingyenes vagy kedvezményes termék, szolgáltatás révén juttatott adóköteles bevétel, amelynek igénybevételére egyidejűleg több magánszemély jogosult, és a kifizető – jóhiszemű eljárása ellenére – nem képes megállapítani az egyes magánszemélyek által megszerzett jövedelmet, továbbá az egyidejűleg több magánszemély (ideértve az üzleti partnereket is) számára szervezett, ingyenes vagy kedvezményes rendezvénnyel, eseménnyel összefüggésben (ha a rendezvény, esemény a juttatás körülményeiből megítélhetően döntő részben

Frissítve: 2021.12.31.

vendéglátásra, szabadidőprogramra irányul) a kifizető által viselt költség (beleértve az ilyen rendezvényen, eseményen a résztvevőknek adott ajándéktárgyra fordított kiadást is, feltéve, hogy az ajándéktárgy egyedi értéke személyenként nem haladja meg a minimálbér 25%-át).

Az itt felsorolt pontok szokták a gyakorlatban a legtöbb fejtörést okozni. Ezért fontos leszögezni például, hogy állami ünnepnek kizárólag augusztus 20-a minősül. Március 15., október 23. noha munkaszüneti napok, de nem minősülnek állami ünnepnek. Az egyházi ünnep már jóval problémásabb. A legtöbb helyen a következő mondat található, mint útmutató: egyházi ünnepnek az adott egyház hitélete szerinti ünnep minősül. Ebben az esetben irányadó, ha a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény mellékletében szereplő bevett egyházak listáját vesszük alapul.¹ Sokan nehezményezik, hogy csekély értékű ajándék immár csak évente egyszer adható a korábbi három helyett. Ennek a szigorításnak az

¹ Lásd a kiadvány Mellékletét a www.jogpontok.hu oldalon, a Jogi kiadványok menüpont alatt.

oka nehezen érthető. Hiszen azzal, hogy a munkáltató nőnapra és karácsonyra is adott egy-egy virágot a hölgy kollégáknak még aligha akart adót optimalizálni. 2019-től erre nincs lehetőség. Azaz mégis, csupán a karácsonyi ajándékot nem az irodában kell szétosztani, hanem a céges rendezvényen. Az értékhatár így rögtön a minimálbér 25%-áig terjedhet, hiszen az Szja tv. 70. § (6) a) pontja helyett így már az Szja. tv. 70.§ (6) b) pontja alkalmazandó. Sokszor problémát okoz a kevert rendezvények megítélése. A terem, eszköz, előadó bérlésénél két vezérfonal lehet irányadó: mi a fő cél és osztható-e a szolgáltatás. Ha egy teremben van az étkezés és a szakmai előadás, akkor szinte soha nincs négyzetméterre bontva a terem bérleti díj a két funkciót illetően, így mivel elődlegesen a szakmai cél teljesül, a terembérletet adómentesnek tekinthetjük. Ugyanakkor, ha az étkezés külön teremben történik, akkor ennek a bérleti díja már adóalapot fog képezni. A gyakorlatban ezért sokan alkalmazzák azt a megoldást, hogy az étkezéshez használt termet ingyen adják a konferencia terem mellé. Így nullázva le az adóalapot. Ugyanaz a személy konferál a szakmai részen és az azt követő rendezvényen? Vegyük elő az esemény menetrendjét, nézzük meg hány óra a szakmai, hány óra a

Frissítve: 2021.12.31.

szórakoztatási célú rész és a szerint osszuk fel az óradíját. Általánosságban elmondható, hogy fontos a dokumentáltság és némi kreativitás.

9. Egyes meghatározott juttatásként adózik a SZÉP kártyára, a béren kívüli juttatás keretösszegét meghaladóan utalt összeg.

III. Kedvező adózású juttatások

A béren kívüli juttatások 2018-ban még jó pár oldalt öleltek volna fel, ám 2019. január 1-jétől a juttatások körét jelentősen csökkentették. Ennek a Pénzügyminisztérium által megfogalmazott oka az, hogy a magasabb juttatások az egyébként is magasabb jövedelemmel rendelkező munkavállalókra voltak jellemzőek. A szigorítással pedig azt kívánták elérni, hogy mindenki elsősorban azonosan adózó munkabért kapjon, ezzel is növelve a családi adókedvezmények értékét. Ennek eredményeképpen a béren kívüli juttatás gyakorlatilag a SZÉP kártyára redukálódott, hiszen munkáltatói szemmel a szakszervezeti és a

szövetkezeti kifizetések kevésbé fontosak. A SZÉP kártya² szabályai nem változtak jelentősen, elnevezés szerint a korábbi kártya zsebek helyett három, bank által vezetett alszámla létezik:

- szálláshely alszámla: kormányrendeletben meghatározott szálláshely-szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 225.000 forint összegig,
- vendéglátás alszámla: melegkonyhás vendéglátóhelyeken (ideértve a munkahelyi étkeztetést is) kormányrendeletben meghatározott étkezési szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 150.000 forint összegig,
- szabadidő alszámla: a szabadidő-eltöltést, a rekreációt, az egészségmegőrzést szolgáló, kormányrendeletben meghatározott szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 75.000 forint összegig.

² További információk a www.jogpontok.hu oldalon, a Jogi kiadványok menüpont alatt, a SZÉP-kártya és egészségpénztár című kiadványban olvashatóak.

Fontos megjegyezni, hogy ha a munkáltató nem költségvetési szerv, akkor a munkaviszony egész éves fennállása esetén évi 450.000 forint adható béren kívüli juttatásként. Újdonság, hogy ilyenkor az adóalap megegyezik a juttatás értékével, nem kell a korábbi 1,18-as szorzót alkalmazni. E keretösszeg fölött viszont a SZÉP kártya már egyes meghatározott juttatásnak minősül, tehát a 450.000 forint feletti rész 1,18-szorosa válik adóalappá. Emiatt sok vállalkozás korábban a kedvező adózás mértékéig limitálta az igénybe vehető összeget akkor is, ha cafeteria kerete ennél nagyobb volt. A nem bérként adott juttatások adózásának szigorításával ezt a tilalmat érdemes lehet felülvizsgálni feltéve, hogy a korábbi munkabéren kívüli juttatási keretösszeget továbbra is fent kívánjuk tartani.

Frissítve: 2021.12.31.